

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudců Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobkyně: **LUNZO s. r. o.**, IČO 06667678
sídlem Politických vězňů 912/10, Nové Město, Praha 1
zastoupená advokátem Mgr. Markem Vojáčkem
sídlem Na Florenci 2116/15, Praha 1

proti

žalované: **Česká obchodní inspekce**
sídlem Štěpánská 567/15, 120 00, Praha 2

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované ve věci uvádění e-shopů žalobkyně www.lunzo.cz, www.lunzo.sk a www.lapert.cz v seznamu rizikových internetových obchodů na webové stránce www.coi.cz

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně jako provozovatel internetového e-shopu www.lunzo.cz domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalované spočívajícím v uvádění žalobkyně v seznamu rizikových internetových obchodů (e-shopů) (dále jen „seznam“) na webové stránce žalované www.coi.cz s komentářem:

„lunzo.cz“

Česká obchodní inspekce registruje vysoký počet stížností, které se provozovatele internetových stránek týkají. Podle informací uvedených na internetových stránkách nejde o klasický e-shop, ale o „virtuální galerii“, jejímž prostřednictvím údajně zboží nabízejí externí subjekty. Obvykle se má jednat o společnosti se sídlem v Číně nebo v jiných asijských zemích, u nichž je pro spotřebitele obtížné ověřit jejich existenci a důvěryhodnost. ČOI registruje stížnosti na dodání zboží s velkou časovou prodlevou, případně nedodání zboží vůbec. Je-li dostupnost označena např. výrazem „skladem u dodavatele“, může to v praxi znamenat, že zboží se nachází v Číně a bude doručeno až za několik týdnů či měsíců. Řešení reklamací a/nebo vracení zboží může být pro spotřebitele obtížné. V souvislosti s krizovou situací ohledně onemocnění COVID-19 ČOI obdržela stížnosti týkající se přemrštěných cen osobních ochranných pomůcek a velmi dlouhých dodacích lhůt. Případný nákup na těchto internetových stránkách doporučujeme důkladně uvážit a před jeho provedením velmi podrobně zkontrolovat dodací lhůty, obchodní podmínky a identitu a důvěryhodnost externího prodávajícího.

lunzo.sk

Česká obchodní inspekce registruje vysoký počet stížností, které se provozovatele internetových stránek týkají. Podle informací uvedených na internetových stránkách nejde o klasický e-shop, ale o „virtuální galerii“, jejímž prostřednictvím údajně zboží nabízejí externí subjekty. Obvykle se má jednat o společnosti se sídlem v Číně nebo v jiných asijských zemích, u nichž je pro spotřebitele obtížné ověřit jejich existenci a důvěryhodnost. ČOI registruje stížnosti na dodání zboží s velkou časovou prodlevou, případně nedodání zboží vůbec. Je-li dostupnost označena např. výrazem „skladem u dodavatele“, může to v praxi znamenat, že zboží se nachází v Číně a bude doručeno až za několik týdnů či měsíců. Řešení reklamací a/nebo vracení zboží může být pro spotřebitele obtížné. Případný nákup na těchto internetových stránkách doporučujeme důkladně uvážit a před jeho provedením velmi podrobně zkontrolovat dodací lhůty, obchodní podmínky a identitu a důvěryhodnost externího prodávajícího.

lapert.cz

Česká obchodní inspekce registruje vysoký počet stížností, které se provozovatele internetových stránek týkají. Podle informací uvedených na internetových stránkách nejde o klasický e-shop, ale o „virtuální galerii“, jejímž prostřednictvím údajně zboží nabízejí externí subjekty. Obvykle se má jednat o společnosti se sídlem v Číně nebo v jiných asijských zemích, u nichž je pro spotřebitele obtížné ověřit jejich existenci a důvěryhodnost. ČOI registruje stížnosti na dodání zboží s velkou časovou prodlevou, případně nedodání zboží vůbec. Je-li dostupnost označena např. výrazem „skladem u dodavatele“, může to v praxi znamenat, že zboží se nachází v Číně a bude doručeno až za několik týdnů či měsíců. Řešení reklamací a/nebo vracení zboží může být pro spotřebitele obtížné. V souvislosti s krizovou situací ohledně onemocnění COVID-19 ČOI obdržela stížnosti týkající se přemrštěných cen osobních ochranných pomůcek a velmi dlouhých dodacích lhůt. Případný nákup na těchto internetových stránkách doporučujeme důkladně uvážit a před jeho provedením velmi podrobně zkontrolovat dodací lhůty, obchodní podmínky a identitu a důvěryhodnost externího prodávajícího.“ (dále jen „informace“).

II. Žaloba

2. Žalobkyně v žalobě předně uvedla, že postupem žalované je zasaženo do jejích veřejných subjektivních práv, a to do práv majetkových (podle čl. 11 Listiny základních práv a svobod), práva na svobodu podnikání (podle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a dobré pověsti, neboť žalovaná svým jednáním zpochybňuje podnikatelskou činnost žalobkyně.

3. Žalobkyně je toho názoru, že žalovaná nemá jakékoliv oprávnění či zmocnění k sestavování seznamu a uveřejňování informací o subjektech. Žalobkyně neví, z jakého důvodu byla na seznam žalované zařazena. Pokud impulsem ke zveřejnění informací byl vysoký počet stížností, má za to, že by žalovaná měla na svých webových stránkách pojem „vysoký počet stížností“ uvést do souvislosti, kvantifikovat jej a ozřejmit důvody zařazení žalobkyně na seznam. V dané věci však žalobkyně nepopírá, že sama eviduje jistý počet stížností proti svému e-shopu.
4. Dále podotkla, že se z její strany nejedná o klasický e-shop, neboť nevystupuje jako prodávající, ale jako zprostředkovatel, kdy toto uvádí i na svých webových stránkách v sekci „Jak to funguje“ a též v obchodních podmínkách. Poukázala dále na to, že nepoužívá při své činnosti nekalé obchodní praktiky. Na podporu svého tvrzení odkázala na vyřízení námitek proti protokolu o kontrole, kde žalovaná (inspektorát Plzeňský a Karlovarský) rozhodla, že při kontrolním nákupu dne 20. 2. 2018 nedošlo ze strany žalobkyně k porušení § 4 odst. 4 a § 5a odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“).
5. Zpochybnila též konstatování žalované o prodeji ochranných pomůcek za přemrštěnou cenu. Žalobkyně nabízela zájemcům pouze roušky, jejichž cena se řídila cenou v Čínské lidové republice. Roušky nabízela pouze jeden týden, neboť poté bylo zřejmé, že dodací lhůtu nebude možné splnit; ve zbytku odkázala na své obchodní podmínky a na § 5 odst. 5 zákona o ochraně spotřebitele.
6. V důsledku postupu žalované žalobkyni nepřichází zisk, neboť je snižován okruh potenciálních zákazníků k uzavření smlouvy prostřednictvím e-shopu žalobkyně a současně tento stav uzavírá cestu možné spolupráce s reklamními agenturami. Na podporu svého tvrzení žalobkyně poukázala na skutečnost, že po jejím zařazení na seznam žalované došlo ze strany sklik.cz k zablokování jejího účtu v této službě.

III. Vyjádření žalované

7. Žalovaná navrhla žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Předně uvedla, že oprávnění k sestavení seznamu odvozuje z ustanovení § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci (dále jen „zákon č. 64/1986 Sb.“), přičemž zařazení do seznamu je pouze doporučením spotřebitelům, jak žalovaná uvádí na svých webových stránkách. Konečné rozhodnutí, zda nákup u daného subjektu uskuteční či nikoliv, je na konkrétním zákazníkovi. Od roku 2018 do poloviny roku 2020 žalovaná eviduje ve vztahu k žalobkyni celkem 222 podání spotřebitelů, která představují především dotazy k možnostem řešení problému s prodávajícím, podněty ke kontrole a návrhy na mimosoudní řešení sporů. Žalovaná tento počet považuje za enormní s tím, že obdobně vysoký počet podání na jediného prodávajícího není v její praxi běžný. V obdobných případech u takto vysokého počtu stížností jde o problematické jednání prodávajícího ve vztahu ke spotřebiteli. K otázce hodnověrnosti žalobkyně pak žalovaná odkázala na veřejně dostupný portál heureka.cz. a podotkla, že z obchodního rejstříku žalobkyně se nedá vyčíst její obchodní aktivita, jelikož ve Sbírce listin se nenacházejí žádné finanční výkazy.
8. Žalovaná dále poukázala na problematický obchodní model prodávajícího, kdy žalobkyně se dle obchodních podmínek považuje za pouhého zprostředkovatele obchodního vztahu mezi kupujícím (spotřebitelem) a prodávajícím jakožto třetí osobou. Tento princip ve svém důsledku může vést k zásadnímu omezení spotřebitelských práv a vymahatelnosti případných práv kupujícího na prodávajícím.

9. K žalobní námitce týkající se nabídky roušek v souvislosti s krizovou situací ohledně onemocnění SARS-CoV-2 (COVID-19) žalovaná uvedla, že pouze reflektovala stížnosti spotřebitelů týkající se přemrštěných cen osobních ochranných pomůcek a velmi dlouhých dodacích lhůt, avšak nekonstatovala porušení konkrétních právních předpisů. Závěrem uvedla, že se nejedná o nezákonný zásah, přičemž na podporu svého tvrzení odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2017, č. j. 10 A 143/2017-35, ve kterém soud neshledal nezákonným zásahem zveřejnění nezávazného stanoviska.

IV. Další podání účastníků

10. V replice žalobkyně odkázala na argumentaci obsaženou v žalobě a setrvala na jejím projednání. Dodala, že odkaz na spor vedený u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 10 A 143/2017 není pro danou věc přílehlavý. Ač žalobkyně nečiní sporným význam ustanovení § 13 odst. 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., nesouhlasí se způsobem, jakým žalovaná spotřebitele informuje bez předem stanovených zákonných kritérií, které hraničí se svévolí. Neztotožnila se s konstatováním žalované, že vedení seznamu je pouze doporučením pro spotřebitele, neboť v důsledku počínání žalované již došlo k zablokování účtu žalobkyně nejen ve službě sklik.cz, čímž jí vznikla škoda bezmála 500 000 Kč, ale též k blokaci webové stránky žalobkyně antivirovými programy (např. Avast). K otázce nedostupnosti a přemrštěnosti cen ochranných pomůcek podotkla, že se jednalo o období první vlny koronavirové pandemie a nyní zprostředkovává dodání tohoto zboží ve standardní dodací lhůtě. Vzhledem k počtu ročně vyřízených 360 000 objednávek považuje počet 222 stížností za zanedbatelný.
11. V duplice žalovaná odkázala na argumentaci obsaženou ve svém vyjádření k žalobě. Podotkla, že za rok 2021 eviduje na žalobkyni několik stížností týkajících se nedodání zakoupeného zboží či nepřiměřeně dlouhé doby dodání zboží. Zároveň odkázala na platformu www.vasestiznosti.cz provozovanou spotřebitelským sdružením dTest, kde je žalobkyně rovněž spojována s nedodáním zakoupeného zboží či nepřiměřeně dlouhou dobou jeho dodání. Opětovně poukázala i na problematiku model zprostředkování s tím, že obchodní model žalobkyně na běžného spotřebitele působí jako klasický e-shop a sekce „Jak to funguje“ je nedostatečná, jelikož je nutné k rozklíčování modelu provést další mezikrok.
12. V triplice žalobkyně rozporovala odkaz žalované na platformu www.vasestiznosti.cz provozovanou spotřebitelským sdružením dTest, o. p. s., s tím, že na této webové stránce je uvedena celá řada obchodů, které však, vyjma žalobkyně, v seznamu žalované absentují.
13. V podání ze dne 6. 4. 2022 žalobkyně navrhla rozšíření žaloby o určení, že zásah žalované do práv žalobkyně spočívající v uvedení e-shopů žalobkyně www.lunzo.sk a www.lapert.cz v seznamu rizikových internetových obchodů na webové stránce www.coi.cz byl nezákonný. Uvedla, že v případě e-shopů www.lunzo.sk a www.lapert.cz žalovaná nevedla se žalobkyni žádné kontrolní ani přestupkové řízení a bez dalšího tyto e-shopy zařadila na seznam rizikových e-shopů. Žalovaná v seznamu rizikových e-shopů upozorňuje na vysoký počet stížností a na problematiku model podnikání. Uváděné důvody však nepředstavují a neprokazují žádné porušování zákonných povinností. Zařazení těchto dvou e-shopů žalobkyně na seznam rizikových e-shopů představuje ze stejných důvodů nezákonný zásah žalované vůči žalobkyni, který doposud trvá. Poradensko-informační činnost žalované ve smyslu § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., nelze dle žalobkyně vykládat extenzivně tak, že žalovaná je na základě tohoto ustanovení zákona příslušná

k publikování jakýchkoliv informací, které mohou podstatným způsobem zasáhnout do právní sféry konkrétních subjektů. Poradensko-informační činnosti žalované tedy nelze rozumět vytváření určitých seznamů rizikových, nespolehlivých či snad dokonce nepoctivých obchodníků, aniž by pro takové závěry existovaly právně relevantní důvody získané žalovanou v kontrolním či přestupkovém řízení. Je třeba důsledně odlišovat poradensko-informační činnost žalované ve smyslu § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., a zveřejňování shledaných pochybení konkrétních obchodníků postupem podle § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., dle něhož žalovaná s cílem předcházet porušování právních předpisů může zveřejňovat výsledky provedených kontrol. Žalovaná od takového nákupu do jisté míry spotřebitele přímo odrazuje, a tím omezuje ústavně zaručené právo žalobkyně na podnikání. Je nepřipustné, aby žalovaná provozovatele takových e-shopů jmenovitě uváděla na seznam rizikových e-shopů deklarující porušování zákonných povinností, aniž by pro to měla právně relevantní důvod. Žalovaná v řízení věrohodně nedoložila jasná a transparentní kritéria pro zařazení konkrétního e-shopu na seznam rizikových e-shopů. Touto optikou žalobkyně shledává počínání žalované nepředvídatelným a vykazujícím znaky svévole. Vzhledem k podstatným dopadům do právní sféry těchto subjektů je proto nezbytné, aby pro daný postup existovala předem daná a jasná kritéria. V každém případě je nepřipustné, aby žalovaná informovala spotřebitele neúplně, nejasně, zkresleně či dokonce klamavě, a to zvláště za situace, když žalovaná na takové nekalé obchodní praktiky v rámci své činnosti sama upozorňuje. Neobstojí ani argumentace žalované, že v popisu zveřejněném v seznamu rizikových e-shopů pouze doporučuje spotřebitelům, čemu mají v případě zájmu nákupu na internetových stránkách žalobkyně věnovat zvýšenou pozornost, neboť žalovanou zveřejněné informace mají podstatný vliv na chování spotřebitelů. Žalobkyně navrhl, aby soud vydal rozsudek, v němž konstatuje nezákonnost zásahu žalované, zakáže žalované pokračovat v nezákonném zásahu a současně jí uloží žalované povinnost obnovit předešlý stav.

V. Dosavadní průběh řízení před soudem

14. Soud usnesením ze dne 25. 5. 2022, č. j. 15 A 74/2020-65 žalobu pro opožděnost odmítl a změnu žaloby nepřipustil.
15. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 29. 9. 2023, č. j. 2 As 144/2022-35 shora uvedené usnesení zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení s tím, že Městský soud v Praze nesprávně posoudil povahu tvrzeného zásahu, a proto i nesprávně odmítl žalobu jako opožděnou. V projednávaném případě jde o trvající zásah, proti němuž lhůta k podání žaloby počíná běžet každý den jeho trvání znovu.
16. Soud usnesením ze dne 26. 10. 2023, č. j. 15 A 74/2020-92 připustil změnu žaloby navrženou žalobkyní v podání ze dne 6. 4. 2022.
17. Žalovaná ve vyjádření ze dne 1. 11. 2023 i po provedené změně žaloby setrvala na závěrech uvedených ve vyjádření k žalobě. Vyzdvihla, že vytváření seznamu je realizací poradensko-informační činnosti podle § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb. Seznam má spotřebitele jednak v obecné rovině upozornit na úskalí nakupování na internetu, jednak informovat spotřebitele o konkrétních e-shopech, ohledně nákupu v nichž je spotřebitelům doporučena obezřetnost. Důvodem pro zařazení do seznamu tedy není jen nedodržování některých zákonných povinností, ale též obtížná vymahatelnost

spotřebitelských práv. Jedním z důvodů zařazení žalobkyně do seznamu je skutečnost, že jí provozované internetové stránky nejsou klasickými e-shopy, ale jedná se o „virtuální galerie“, jejichž prostřednictvím údajně zboží nabízejí externí subjekty. S tím, že prodejci zboží jsou podle informací uvedených na internetových stránkách žalobkyně společnosti se sídlem mimo členské státy EU, je nepochybně spojena obtížná vymahatelnost spotřebitelských práv. Pro spotřebitele je žalobkyní používaný obchodní model obtížně srozumitelný, a to obzvláště za situace, kdy se vzhled internetových stránek, které jsou „virtuální galerií“, nikterak neliší od klasických e-shopů. Žalovaná rovněž poukázala na to, že žalobkyně byla v letech 2020-2023 žalovanou šestkrát pravomocně sankcionována za porušení právních předpisů. Žalovaná uzavřela, že prostřednictvím svých internetových stránek informuje spotřebitele o rizicích, která jí jsou v souvislosti s úřední činností známa. Informace uvedené v seznamu u záznamů internetových stránek žalobkyně pravdivě popisují její podnikatelskou činnost.

18. V replice ze dne 11. 12. 2023 žalobkyně uvedla, že s vyjádřením žalované ze dne 1. 11. 2023 nesouhlasí. Odmítla bagatelizování významu seznamu, který je dle žalované v zásadě jen doporučujícím aktem bez jakýchkoliv právních dopadů. Skutečností zůstává, že uvedení každého obchodníka v takovém seznamu bez právně relevantních důvodů má zásadní negativní dopady na jeho podnikatelskou činnost. I pokud by žalovaná byla bez relevantních právních zjištění oprávněna takový seznam vytvářet, s čímž žalobkyně nesouhlasí, nevytvořila žádná transparentní pravidla pro zařazení jednotlivých internetových stránek na tento seznam. Vytváření seznamu tak zůstává v rovině subjektivního názoru žalované pouze podle toho, jaké obchodníky *„považuje za rizikové především z důvodu nedodržování některých zákonných povinností a obtížné vymahatelnosti spotřebitelských práv“*. To vše za situace, kdy publikované informace v seznamu nejsou odrazem žádných výsledků kontrol podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) či pravomocných rozhodnutí o přestupku podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Aprobace postupů žalované by vedla například k tomu, že nějaký obchodník, aniž by byl nutně identifikován, by zajistil podání vyššího množství náhodných stížností na svoji konkurenci, která, aniž by se tomu mohla v rovině veřejného práva adekvátně bránit, by byla umístěna na seznam, nemohla by využívat inzerci na nejvýznamnějších portálech v České republice a taková skutečnost by se zásadně dotkla výkonu její podnikatelské činnosti. Žalobkyně též uvedla, že obchodní model označený žalovanou jako „virtuální galerie“ je zcela běžný a právně přípustný, a není proto jediného důvodu takové internetové stránky zahrnovat do seznamu. Žalobkyně tuto povahu svých obchodních galerií nikterak nezakrývá a o svém modelu navíc spotřebitele zcela jasně a srozumitelně informuje. V České republice přitom působí několik obchodníků, kteří provozují tzv. virtuální galerie. Bez relevance je i tvrzení žalované, že žalobkyně byla v letech 2020 až 2023 žalovanou vícekrát pravomocně sankcionována pro porušení právních předpisů. Tímto tvrzením se žalovaná snaží toliko dodatečně nalézt podružné odůvodnění pro zařazení nákupních galerií žalobkyně na seznam, když tyto tvrzené důvody nastaly až po zařazení e-shopů žalobkyně na seznam. Navíc celá řada subjektů, kterým bylo uloženo více pokut či pokuty ve vyšší výši, na seznamu vůbec není. I v mezích údajného kritéria *„porušování právních předpisů“* tedy nejsou dány žádné jasné a transparentní podmínky pro zařazení nákupních galerií žalobkyně na seznam.
19. Při ústním jednání před soudem, které se konalo dne 19. 12. 2023, právní zástupce žalobkyně odkázal na žalobu a další podání ve věci samé. Shrnul, že zveřejnění informací v seznamu má zcela zásadní důsledky, neboť ovlivňuje chování spotřebitelů. Žalobkyně

rovněž nemůže inzerovat, neboť je blokována na platformě provozované společností Seznam.cz, a.s. Kritéria zveřejňování informací o rizikových e-shopech nejsou transparentní. Virtuální model, na jehož principu funguje e-shop žalobkyně, je v souladu s právními předpisy, přičemž spotřebitelé jsou o této zprostředkovatelské formě e-shopu žalobkyně informováni. Stížnosti evidované žalovanou mohou být projevem konkurenčního boje a nikoli objektivním obrazem nespokojenosti spotřebitelů. Zveřejněné informace nejsou výsledkem kontrolní činnosti žalované, a proto je nelze považovat za objektivní. I při informování spotřebitelů je nutno šetřit práva obchodníků. Řada informací o provozovaných e-shopech je přitom dohledatelná na komerčních vyhledávacích portálech. Žalovaná při jednání s odkazem na svá vyjádření navrhla zamítnutí žaloby. Zdůraznila, že je oprávněna vytvářet seznam rizikových e-shopů, v němž zveřejňuje obecné a doporučující informace pro spotřebitele a dále zdůvodňuje, proč byl konkrétní e-shop do tohoto seznamu zařazen. V případě žalobkyně byly důvody zveřejnění v seznamu dostatečné, neboť bylo evidováno velké množství stížností spotřebitelů, přičemž model fungování e-shopů žalobkyně není pro spotřebitele zcela transparentní.

VI. Posouzení věci soudem

20. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Co se týče podmínek řízení, ty shledal za splněné, neboť byl vázán právním názorem vyjádřeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2023, č. j. 2 As 144/2022-35. Dále soud posuzoval důvodnost uplatněných žalobních námitek. Vycházel přitom ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.), jakož i ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, publikovaného pod č. 603/2005 Sb. NSS.
21. Při rozhodování soud vycházel zejména z následující právní úpravy:
22. Podle § 2 odst. 2 správního řádu *správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a to v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.*
23. Podle § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., *Česká obchodní inspekce zajišťuje pro občany poradensko-informační činnost.*
24. Podle § 82 s. ř. s. *se může každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
25. Po provedeném řízení soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
26. Úvodem je třeba konstatovat, že v případě žalob na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem či donucením jde vždy o situace mající svojí povahou základ především ve skutkovém stavu, v aktivním konkrétním jednání žalovaného správního orgánu (zde žalované). Nezákonným zásahem je nejen jednání bez jakékoli opory v platném právu, ale též jednání, které sice formálně vykazuje znaky jednání právními předpisy upraveného, avšak právě vzhledem ke konkrétní situaci jde o zjevné vybočení z tohoto zákonného rámce, a to vybočení natolik flagrantní a nepopíratelné, že jej lze za splnění ostatních zákonných podmínek za nezákonný zásah, pokyn či donucení považovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 9 Aps 5/2010-81).

27. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 2 Aps 1/2005-65 ze dne 17. 3. 2005, aby mohl soud žalobu na ochranu před nezákonným zásahem posoudit jako důvodnou, musí být splněno několik kumulativních podmínek. Nejvyšší správní soud uvedl, že „[ž]alobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka), přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí brozit opakování „zásahu“ (6. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. SŘS poskytnout.“
28. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2007, č. j. 2 Aps 1/2007-58 soud konstatuje, že o zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. se jedná tehdy, jestliže je možné tvrdit, že napadeným zásahem byl stěžovatel přímo zkrácen na svých právech, a v tomto případě by také správní soud mohl správnímu orgánu zakázat, aby v porušování práva stěžovatele pokračoval a přikázat, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem (§ 87 odst. 2 s. ř. s.). To konkrétně znamená, že mezi napadeným zásahem a tvrzeným porušením práv musí existovat bezprostřední vztah. Smyslem soudního přezkumu těchto zásahů je totiž vyslovení zákazu pokračovat v porušování práv, což znamená, že efektivní ochranou může být pouze takové rozhodnutí soudu, které se může bezprostředně projevit v právní sféře stěžovatele. Proto také platí, že soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.) a nikoliv, jak je jinak typické pro správní soudnictví, na základě skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (viz např. § 75 odst. 1 s. ř. s.).
29. Dle názoru soudu v nebyly v daném případě výše uvedené kumulativní podmínky splněny.
30. Soud provedl k důkazu printscreen webových stránek žalované v části označené jako „Rizikové internetové obchody“. Z tohoto důkazu plyne, že „Česká obchodní inspekce uvádí na webových stránkách www.coi.cz/rizikove informace o internetových stránkách, které považuje za rizikové především z důvodu nedodržování některých zákonných povinností a obtížné vymahatelnosti spotřebitelských práv.
- Internetové stránky mohou být zařazeny na seznam rizikových e-shopů především z následujících důvodů:*
- Česká obchodní inspekce registruje vysoký počet stížností, které se internetového obchodu týkají.
- Zařazení internetových stránek na seznam rizikových e-shopů je pouze doporučením spotřebitelům, aby nákup na internetových stránkách důkladně zvážili. Seznam je pravidelně aktualizován, v žádném případě se však nejedná o úplný výčet rizikových e-shopů. Skutečnost, že internetový obchod není na seznam zařazen, neznamená sama o sobě, že nákup je bezpečný.
- Vždy věnujte pozornost tomu, kde nakupujete a zda jste si jisti, že se jedná o důvěryhodný internetový obchod.*
- Obezřetnost na straně spotřebitele je zásadní a nenahraditelná. Před nákupem na internetu berte v úvahu i to, že internetový obchod lze zřídit téměř odkudkoliv na světě během několika okamžiků, často i zcela anonymně. Následující výčet doporučení obsahuje některé základní rady pro výběr důvěryhodného internetového obchodu.“ (pozn.: podtržení doplněno soudem).*
31. Z předložených listin, které soud provedl k důkazu, bylo dále zjištěno, že žalobkyně nejprve vyzvala žalovanou, aby informace o ní vymazala ze svého seznamu (předžalobní upomínka). Přípisem ze dne 21. 5. 2020 žalovaná tomuto požadavku žalobkyně

nevyhověla, neboť neshledala důvod pro výmaz žalobkyně ze seznamu a současně podotkla, že informace mají pouze doporučující charakter.

32. Stěžejní spornou otázkou je, zda žalovaná v dané věci postupovala v souladu se zákonem. Soud tedy s ohledem na obsah žalobní argumentace přistoupil k posouzení, zda byla naplněna třetí podmínka vymezená v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Aps 1/2005-65 ze dne 17. 3. 2005. Pro úplnost soud uvádí, že o myslitelnosti, respektive možnosti žalobkyně tvrdit, že napadeným zásahem byla přímo zkrácena na svých veřejných subjektivních právech (viz první a druhá podmínka citovaného rozsudku), neměl pochyb.
33. Žalobkyně v žalobě předně zpochybňovala oprávnění žalované k sestavování seznamu. K této námitce soud uvádí, že uvedené oprávnění lze dovodit z § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., podle něhož „Česká obchodní inspekce zajišťuje pro občany poradensko-informační činnost.“. Poskytování informací formou umístění textu na veřejně dostupných webových stránkách, jež žalovaná sama provozuje, lze bezesporu podřadit pod poradensko-informační činnost. S ohledem na znění § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., je žalované ponechán prostor k uvážení co do volby nosiče zveřejňované informace, neboť zákon o způsobu či formě zpřístupnění nepojednává. Způsob, který zvolila žalovaná (umístění textu na veřejně dostupných webových stránkách), je jedním z nejefektivnějších způsobů informování co nejvyššího počtu spotřebitelů v současné době, obzvláště pokud se jedná o internetové obchody (e-shopy).
34. Žalovaná správně poukázala na ustanovení § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., dle něhož je povinna zajišťovat pro občany poradensko-informační činnost, do níž lze bezesporu zařadit též informování veřejnosti o potenciálně rizikových webech. Žalovaná informovala veřejnost o svých zjištěních formou doporučení. Po stránce faktické informovala mj. spotřebitele o evidenci stížností, které jí byly doručeny. Současně poradensky zhodnotila povahu e-shopů žalobkyně, aniž by dovozovala jakékoli právní konsekvence z toho plynoucí. Pokud si spotřebitelé na základě takto nestranně zveřejněných informací, které mají ryze doporučující charakter (srov. *zařazení internetových stránek na seznam rizikových e-shopů je pouze doporučením spotřebitelům, aby nákup na internetových stránkách důkladně zvážili*), učinili úsudek o poctivosti, chování i způsobu podnikání žalobkyně, jedná se o sekundární důsledek počinání žalované, jenž nemusí vůbec nastat, zvláště pak pokud sama žalobkyně pouze doporučuje případný nákup důkladně uvážit a před jeho provedením velmi podrobně zkontrolovat dodací lhůty, obchodní podmínky, identitu a důvěryhodnost externího prodávajícího. Pokud, jak tvrdí žalobkyně, nepříznivý (sekundární) důsledek nastal, musí ustoupit zákonem preferované ochraně zájmů spotřebitele, kterou soud spatřuje v poradensko-informační činnosti zajišťované žalovanou. Pokud by soud připustil opačný výklad, postrádalo by ustanovení § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., jakýkoli smysl.
35. Poradensko-informační činností žalované tedy lze rozumět i vytváření seznamu rizikových či nespolehlivých webů, a to právě s odkazem na § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb. V tomto směru je třeba odlišit postup žalované ve smyslu § 3 odst. 1 písm. b) téhož zákona, podle něhož žalovaná zobecňuje poznatky z výkonu kontroly a zveřejňuje výsledky kontroly s cílem předcházet porušování právních předpisů. Postupem podle § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., má žalovaná za cíl předcházet porušování právních předpisů, a to tím, že může zveřejňovat výsledky provedených kontrol. Toto ustanovení je svým způsobem koncipováno na bázi prevenčního (odrazujícího) principu. Naproti tomu

žalovaná realizací poradensko-informační činnosti [podle § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb.] potencionální spotřebitele upozorňuje na skutečnosti zjištěné v rámci její činnosti. Řečeno jinak, žalovaná prostřednictvím seznamu pouze poradensky doporučuje spotřebitelům, čemu mají v případě zájmu nákupu na internetových stránkách e-shopů (žalobkyně) věnovat zvýšenou pozornost. Seznam má spotřebitele především v obecné rovině upozornit na úskalí nakupování na internetu a současně informovat o konkrétních e-shopech, ohledně nákupu v nichž je na základě zjištěných skutečností žalovanou doporučena obezřetnost.

36. Ze shora uvedeného je však zřejmé, že pro zařazení do seznamu žalované není třeba, aby byly porušovány zákonné povinnosti, jak tvrdí žalobkyně, neboť postačí, pokud žalovaná eviduje *vysoký počet stížností* (jak tomu bylo i zde), které se předmětného internetového obchodu týkají. Relevantním důvodem pro zveřejnění předmětných informací byla v daném případě evidence *většího počtu stížností*. Ani v tomto směru soud neshledal žádný rozpor s právním řádem či svévolné chování žalované. Zveřejnění informací jejich zařazením do seznamu je bezpochyby realizací ustanovení § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., přičemž uvedené není v rozporu s § 2 odst. 2 správního řádu. Je třeba podotknout, že v § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., nejsou zákonodárcem stanovené meze či podmínky realizace tohoto ustanovení. Jako dostačující proto soud shledává, pokud si žalovaná sama nastavila kritéria pro zveřejnění informací. Žalovaná uvádí demonstrativní výčet konkrétních a transparentních (předem specifikovaných) kritérií, na základě jejichž splnění přistupuje k zařazení a zveřejnění e-shopů do seznamu. V rámci zveřejněných informací pak shrnuje konkrétní obsah vztahující se ke konkrétnímu webu, přičemž není vyloučeno, aby v tomto textu uvedla i jiné důvody, které jí vedly ke zveřejnění takové informace. Počinání žalované proto nelze shledat nepředvídatelným a vykazujícím znaky svévole.
37. Z přehledu přijatých podání na společnost žalobkyně vyplývá, že od roku 2018 do poloviny roku 2020 žalovaná eviduje ve vztahu k žalobkyni celkem 222 podání spotřebitelů. Sama žalobkyně tyto údaje (tato zjištění) výslovně nepopírá, toliko uvádí, že eviduje jistý počet stížností proti svému e-shopu. Soud se ztotožňuje se žalovanou, že deklarovaný počet stížností rozhodně není marginální ve vztahu k jednomu prodávajícímu. Jedná o počet, který v poměru k celkovému počtu dní ve sledovaném období představuje 24 %. Uvedené je rovněž v souladu s principem (testem) proporcionality, neboť je namístě dát přednost ochraně zájmů spotřebitele a jejich práva na informace před ochranou majetkových práv žalobkyně a jejího práva na svobodu podnikání. Kritérium vhodnosti soud spatřuje v tom, že prostřednictvím seznamu žalovaná naplňuje požadavek ve smyslu § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb. Zveřejněním informací vycházejících z podnětů spotřebitelů tedy žalovaná sleduje legitimní cíl, kterým je ochrana práv spotřebitelů a jejich právo na informace. Činí tak prostřednictvím internetu za účelem zvýšení informovanosti spotřebitelů v případě jejich zájmu o nákup na internetových stránkách (e-shopech) s upozorněním na to, čemu mají věnovat zvýšenou pozornost.
38. Soud rovněž nesdílí názor žalobkyně, že žalovaná měla svá kritéria učinit transparentnějšími a konkrétnějšími. S přihlédnutím ke shora popsané specifické povaze seznamu, která se odvíjí od povinnosti žalované poskytovat spotřebitelské veřejnosti poradenství s informačním potenciálem, považuje soud za dostačující, pokud žalovaná na svých webových stránkách uvádí orientační charakteristiku toho, na základě čeho může konkrétní informace uveřejnit. Nelze zároveň přehlížet, že vlastní obsah pojmu „*větší počet*

stížností“ bude záviset na konkrétním případě, a proto není možné tento pojem *pro futuro* blíže kvantifikovat či jinak, ve smyslu kvalitativního měřítka, specifikovat. Bude-li například zřejmé, že se jedná o obchodníka s velkým ročním obratem, bude možné relativizovat počet stížností, neboli zohlednit předpokládaný vysoký počet vyřízených objednávek ve vztahu k evidovanému (nižšímu) počtu stížností. V nyní posuzované věci žalovaná ve vyjádření k žalobě v tomto kontextu poznamenala, že ve sbírce listin, která je dostupná v elektronické verzi obchodního rejstříku, nejsou založeny žádné finanční výkazy žalobkyně, z nichž by si žalovaná mohla utvořit představu o množství žalobkyní zrealizovaných obchodů. Podstatným však zůstává, že žalovaná musí být schopna účinně reagovat na dynamicky se vyvíjející se situaci ve spotřebitelské oblasti, aby mohla naplňovat jeden z cílů své činnosti, tedy informování spotřebitele v intencích jeho ochrany, a nemůže být proto limitována rigidně nastavenými mantinely předem nastavených kritérií.

39. Zároveň je třeba dodat, že charakteristika e-shopů coby tzv. virtuálních galerií je ve zveřejněných informacích zmíněna v souvislosti s obsahem evidovaných stížností. Spotřebitelé v těchto stížnostech popisovali problémy, které žalovaná dala do širšího kontextu se zprostředkovatelskou podstatou, na které e-shopy žalobkyně fungují. Nutno tedy zdůraznit, že důvodem zveřejnění informací na seznamu žalované nebyl samotný podnikatelský formát, prostřednictvím kterého žalobkyně nabízela produkty, nýbrž spotřebiteli podané stížnosti, resp. četnost těchto stížností.
40. Námitka žalobkyně, že při své činnosti nepoužívá nekalé obchodní praktiky, je zcela bezpředmětná a míjí se s obsahem zveřejněných informací, neboť nekalé obchodní praktiky nebyly v seznamu žalovanou vůbec zmíněny. Důvodnými soud rovněž neshledal námitky, v nichž žalobkyně oponovala té části zveřejněné informace, která se týkala prodeje osobních ochranných pomůcek. Z předmětné informace jasně plyne, že žalovaná v *souvislosti s krizovou situací ohledně onemocnění COVID-19 obdržela stížnosti týkající se přemrštěných cen osobních ochranných pomůcek a velmi dlouhých dodacích lhůt*. Žalovaná tedy nezveřejnila své hodnotící hledisko, nýbrž pouze shrnutí a konstatování toho, co bylo obsahem stížností podaných spotřebiteli na žalobkyni. Nelze přitom vyloučit, že informace uveřejněné v seznamu rizikových e-shopů mohou mít přesah i do soukromoprávní sféry, je však třeba odlišovat situaci, kdy určitá informace zasáhne nikoliv veřejná subjektivní práva osoby, nýbrž její soukromoprávní sféru. Jedná se typicky o různá difamující sdělení či zveřejnění informací ze strany orgánu veřejné správy, která mohou poškodit jméno a dobrou pověst osoby. V takovém případě se však poškozený musí ochrany domáhat soukromoprávními prostředky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2016, č. j. 5 As 80/2014-33). V tomto směru tedy nebylo úlohou soudu hodnotit povahu uveřejněných informací v intencích jejich dopadu do jiné sféry, než jsou veřejná subjektivní práva žalobkyně.
41. Lze shrnout, že žalovaná uveřejnila na svých internetových stránkách informace týkající se obchodních praktik, respektive vyskytujících se „problémů“ při nákupech u žalobkyně, které jsou relevantní pro spotřebitele. Tyto informace však potenciální zákazníci žalobkyně neomezovaly v tom, aby předmětný nákup u žalobkyně uskutečnili. Žalovaná svým jednáním pouze upozornila na časté problémy, na které zákazníci v souvislosti s jejich nákupem u žalobkyně poukazují.
42. Z výše popsanych důvodů soud v projednávané věci neshledal naplnění třetí podmínky spočívající v nezákonnosti namítaného zásahu. Zbýlými podmínkami se z důvodu procesní

ekonomie nezabýval, neboť aby mohla být žaloba důvodná, muselo by dojít ke kumulativnímu splnění všech shora uvedených podmínek.

43. Soud neprovedl důkazy navrhované žalobkyní (vyřízení námitek ze dne 12. 3. 2019, printscreeny obchodních podmínek žalobkyně ze stránky www.lunzo.cz/obchodni-podminky/, www.lapert.cz/obchodni-podminky a www.lunzo.sk/obchodne-podmienky, printscreen ze stránky www.seznam.cz/reklama/cz/obsahovy-web/pravidla-reklamy/zavadejici-sdeleni, printscreen, jak to funguje žalobkyně na stránce www.lunzo.cz/jak-to-funguje/, printscreen ze stránek www.lunzo.cz/casto-kladene-dotazy-2, www.lapert.cz/casto-kladene-dotazy a www.lunzo.sk/casto-kladene-otazky, printscreen webových stránek www.lunzo.cz/zruseni-a-vraceni, www.lapert.cz/zruseni-a-vraceni a www.lunzo.sk/zrusenie-a-vratenie, printscreen ze stránek www.lunzo.cz/poskozeni-a-reklamace, www.lapert.cz/poskozeni-a-reklamace a www.lunzo.sk/poskodenie-a-reklamacia, printscreen – blokáce Avast, printscreeny včetně webové stránky vasestiznosti.cz ke vztahu ke e-shopů www.alza.cz, www.sconto.cz, www.postovnezdarma.cz), neboť jejich provedení shledal nepotřebným pro posouzení důvodnosti žaloby, a tudíž nadbytečným. Z těchto důvodů soud nerealizoval ani dotaz na sklik.cz o zablokování účtu žalobkyně. Pro nadbytečnost soud rovněž neprovedl důkaz navrhovaný žalovanou – přehled uživatelských recenzí internetového obchodu lunzo.cz na portálu Heureka.

VII. Závěr a náklady řízení

44. Na základě výše uvedeného soud posoudil žalobu jako nedůvodnou, neboť neshledal, že by namítaný postup žalované byl v rozporu s právním řádem České republiky. Prvním výrokem rozsudku proto žalobu podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
45. O nákladech řízení soud rozhodl soud druhým výrokem rozsudku podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně, která neměla ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovaná, již by právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů podle výsledku řízení náleželo, žádné náklady řízení nad rámec běžných činností správního úřadu nevykázala ani neuplatňovala. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu